

	Информационен Лист за Безопасност	Версия:01 04.03.2011
	ТВЪРД ВЪГЛЕРОДЕН ДИОКСИД (CO₂) SOLID CARBON DIOXIDE	Стр. 5

1. НАИМЕНОВАНИЕ НА ВЕЩЕСТВОТО

1.1. **Наименование:** ВЪГЛЕРОДЕН ДИОКСИД. **SOLID CARBON DIOXIDE – DRY ICE - СУХ ЛЕД**

1.2. **Химична формула:** CO₂

Регистрационен номер, съгласно REACH: не се изисква.

Въглеродният двуокис е включен в Приложение IV/V на REACH, освободен от регистрация.

Употреба: при производство на газирани напитки; за производство на сода бикарбонат, като незапалим газ за противопожарни нужди и при пожарогасителите, газови оръжия; течният CO₂ е добър разтворител на много органични съединения и се използва за премахване на кофеина от кафето и във фармацията като такъв; в медицината се използва за стимулация на дишането и при балансиране на кръвта като се прибавя 5% CO₂ към кислорода; течният и твърдият CO₂ са много добри охладители и като такива се използват широко в хранителната промишленост. За бластиране – почистване на замърсени повърхности и детайли.

2. ОПИСАНИЕ НА ОПАСНОСТИТЕ.

Класификация на веществото:

Класификация според

Директива ЕС 67/548: Продуктът не се класифицира в съответствие с Директивата.

Идентификация на опасностите, съгласно Регламент ЕС 1272/2008 (CLP):

Класификация според Регламент

CE 1272/2008 CLP: Втечен газ

Етикетирание:

Сигнална дума: **ВНИМАНИЕ!**

Предупреждения за опасности:

Опасност от изгаряния от ниска температура!

Опасност от задушаване при високи концентрации!

Препоръки за безопасност:

- Съхранение:

R410 +P403: Да се пази от пряка слънчева светлина. Да се съхранява на добре проветриво място.

ОПАСНОСТИ! Течност и газ под високо налягане. Може да причини задушаване. Може да ускори дишането, да увеличи ритъма на сърцето и да причини увреждане на нервната система.

Причинява измръзване, предизвиква замайване и сънливост. Препоръчва се самостоятелен (индивидуален) апарат за дишане за спасяване на работниците.

ВДИШВАНЕ: Малки концентрации могат да причинят главоболие, замайване, възбуда, голямо отделяне на слюнка, повръщане.

КОНТАКТ С КОЖАТА: Не се очакват наранявания от парите. Течността може да предизвика измръзване.

ПОГЛЪЩАНЕ: Този продукт е газ при нормална температура и налягане.

КОНТАКТ С ОЧИТЕ: Парите могат да причинят парене на очите, а течността – измръзване.

Не е опасен за околната среда.

Натрупването му в по-големи от нормалните количества в атмосферата води до парников ефект.

3. СЪСТАВ НА ВЕЩЕСТВОТО.

3.1. Обща характеристика на химичните вещества и тяхното процентно съдържание.

Наименование на веществото	Съдържание	CAS номер	EINCS номер	Индекс No	Регистрационен номер	Класификация
Въглероден диоксид	100 %	124-38-9	204-696-9	-----	*1	Не е класифициран (DSD/DPD) Охладен втечен газ (H281)

Не съдържа никакви други компоненти или примеси, които оказват влияние на класификацията на продукта.

* 1: Изброени в приложение IV / V REACH, освободени от регистрация.* 2: Краен срок за регистрация не е изтекъл. * 3: Регистрация не се изисква: Вещества, произведени или внесени <1 т / год.

3.2. Класификация, съгласно Наредбата за реда и начина на класифициране, опаковане и етикетирание на химични вещества и препарати.

Въглеродният двуокис не е класифициран като опасно химично вещество.

4. МЕРКИ ЗА ОКАЗВАНЕ НА ПЪРВА ПОМОЩ.

ВДИШВАНЕ: високите концентрации могат да причинят асфикция. Симптомите могат да бъдат затруднена подвижност/безсъзнание. Ниските концентрации на CO₂ причиняват ускорено дишане и главоболие. Изнесете пострадалия от опасната зона като носите персонален апарат за дишане. Повикайте медицинска помощ.

КОНТАКТ С КОЖАТА/ОЧИТЕ: при контакт с течност веднага и много добре изплакнете кожата/очите с топла вода (с температура не по-висока от 40 °C) в продължение най-малко на 15 минути. Потърсете медицинска помощ.

ПОГЛЪЩАНЕ: поглъщането не се счита за потенциална опасност.

5. МЕРКИ ПРИ ГАСЕНЕ НА ПОЖАР.

5.1. Средства за гасене на пожар.

Не запалим. При наличие на пожар в присъствие на въглероден двуокис използвайте наличните средства за гасене на пожара.

5.2. Продукти от изгарянето.

Няма.

5.3. Специфични опасности.

Наличие на пожар/огън може да причини пръсване/експлозия на съдовете, в които се съхранява CO₂. Евакуирайте от района целия персонал, незаем с гасенето на пожара. Негорим.

5.4. Специални предпазни средства за пожарникари.

Специално устойчиво на висока температура облекло, ръкавици, ботуши, дихателен апарат (Сатурн, Дрегер).

ГРАНИЦИ НА ЗАПАЛИМОСТ ВЪВ ВЪЗДУХА, %: не са приложими.

6. МЕРКИ ПРИ АВАРИЙНО ИЗПУСКАНЕ.

6.1. Лични предпазни мерки.

Използвайте лични предпазни средства – ръкавици, предпазни очила или екран.

При необходимост използвайте дихателен апарат.

Опитайте се да спрете изтичането.

Осигурете вентилация в помещението/мястото.

6.2. Защита на околната среда.

Опитайте се да спрете изтичането. Предпазете от навлизане в канали, сутерени, работни помещения или на други места, където натрупването може да бъде опасно.

7. РАБОТА И СЪХРАНЕНИЕ.

7.1. Работа.

Използвайте лични предпазни средства – ръкавици, предпазни очила или екран.

При необходимост използвайте и дихателен апарат.

Използвайте само специализирано оборудване за съхранение и транспортиране, подходящо за този продукт.

Използвайте подходяща ръчна количка или кари, за да премествате.

Не докосвайте с ръце сухия лед. Опасност от нискотемпературни изгаряния.

7.2. Съхранение.

Съхранявайте при температура не по-висока от 52 °C.

Помещението за съхранение да е сухо и добре проветрявано или с естествена вентилация. Пълните и празните съдове трябва да се съхраняват отделно.

ДРУГИ ОПАСНОСТИ ПРИ РАБОТА, СЪХРАНЕНИЕ И ИЗПОЛЗВАНЕ:

Не допускайте течността или парите да попаднат в очите, по кожата или дрехите. Съхранявайте и използвайте в добре проветрено помещение по всяко време. Затваряйте контейнера след всяко използване; **От 1 кг. сух лед ще се образува около 0,5 m³ газ.**

8. КОНТРОЛ ПРИ ЕКСПОЗИЦИЯ И ЛИЧНИ ПРЕДПАЗНИ СРЕДСТВА.

8.1. Граници на експозиция.

Въглеродният двуокис не е класифициран като опасно химично вещество.

Лимитни стойности TWA: 5000 ppm (8 часа)

STEL 30000 ppm (15 минути)

8.2. Контрол на експозиция.

Да не се допуска пряко слънчево греене, тъй като нагряването на контейнерите повишава изпаренитето /сублимацията/ на газообразен CO₂. Опасност от високи концентрации и задушаване.

8.2.1. Контрол при експозиция в работна среда.

Да се осигури естествена и/или принудителна вентилация.

Осигуряване на лични предпазни средства - специално устойчиво на ниска температура облекло, ръкавици, ботуши, предпазни очила.

Защита на дихателните пътища.

Високите концентрации могат да причинят асфикция. Да се осигури естествена и/или принудителна вентилация и дихателен апарат (Сатурн, Дрегер).

Защита на ръцете.

Използвайте защитни ръкавици.

Защита на очите.

Използвайте предпазни очила или екран.

Защита на кожата и тялото.

Използвайте работно облекло и обувки.

8.2.2. Контрол на експозицията на околната среда.

Да не се изпуска в затворени пространства, особено в ниските земни нива.

9. ФИЗИЧНИ И ХИМИЧНИ СВОЙСТВА.

Физично състояние при 20 °C:	втечен газ
Молекулна маса:	44 g/mol
Тройна точка:	-56.6 °C при 5,18 бар
Температура на сублимация:	-78.5 °C
Критична температура	31,1 °C
Критично налягане	73,8 бар
Относителна плътност на газа (Въздух=1):	1,529 kg/m ³
Плътност при 25 °C:	1,977 kg/m ³
Налягане на парите (20 °C):	57,75 bar
Разтворимост във вода:	2000 mg/l
pH:	не е приложимо
Цвят:	безцветен
Мирис:	без миризма
Critical density :	464 kg/m ³
Liquid density at -20 °C and 19.7 bar) :	1032 kg/m ³

Gas density (1.013 bar and 15 °C) : 1.87 kg/m³
Specific volume (1.013 bar and 21 °C) : 0.547 m³/kg

Физични свойства на сухия лед

температура на леда:	-78,5 ° C
влажност:	0%
топлина на сублимация:	136 kcal/kg
енталпия на твърдата фаза:	152 kcal/kg
Плътност на парите (1.013 bar at sublimation point) :	2.814 kg/m³
Плътност:	1,5 kg/dm³
нетоксичен	

отлагания върху замразените продукти: никакви антибактериално и антигъбично въздействие източник на ниски температури без употребата на електроенергия лесно се пренася и складира.

Съдържанието на въглероден двуокис във въздуха по-високо от 0,05 % об.. вече оказва влияние върху човешкия организъм, поради това, че той е по-тежък от въздуха и при продължително вдишване той изтласква въздуха от белите дробове, вследствие на което може да се достигне до задушаване.

В продължение на няколко денонощия вдишване на въздух със съдържание на CO₂ 1,5÷3,0%, предизвиква главоболие, виене на свят и повръщане. Въздух със съдържание на 3÷4% CO₂ дразни слизестите обвивки на горните дихателни пътища.

При концентрации над 6,0% се появява сънливост, пострадалият губи работоспособност, отслабват дишането и сърдечната дейност.

При концентрации по-високи от 7,0÷10,0%, CO₂ предизвиква хипоксия /кислороден глад/ и след няколко минути се губи съзнание.

При концентрации по-високи на CO₂ около 20%, човек може да бъде спасен от смърт само, ако бързо бъде изнесен на чист въздух и му се даде да диша кислород или му се прави изкуствено дишане, ако дишането му е нарушено. При нарушена сърдечна дейност се дават камфор и кофеин. При концентрации над 20% само за няколко секунди се губи съзнание, а до няколко минути настъпва смърт.

Особеност при въздействието на CO₂ е, че пострадалият не го осъзнава, поради отсъствието на предупреждаваща миризма и остри прояви.

Съгласно БДС 16608-87, пределно допустимата концентрация на CO₂ във въздуха на работната среда е 5000 мг/м³, при съдържанието на кислород най-малко 18,0%. Съдържанието на CO₂ във въздуха варира между **0,03% (300 ppm =581mg/m³) и 0,06% (600 ppm), в зависимост от района, а в издишания въздух е приблизително 4,5%.**

Когато CO₂ се вдиша във високи концентрации (повече от 5% обемни), води моментално до опасност за живота и здравето на животните и хората. Максималното допустимо безопасно ниво за възрастни за 8-часов работен ден е 0,5% (5000 ppm), а за деца и възрастни с белодробни заболявания е значително по-ниско. Хората, които вдишат 7-10% CO₂, могат моментално или след няколко минути да изпаднат в безсъзнание или кома.

При температури под -78 °C въглеродният диоксид променя агрегатното си състояние от газообразно в твърдо.

Твърдият въглероден диоксид се нарича „сух лед“, процесът на получаване се нарича утаяване. При атмосферно налягане сухият лед преминава директно от твърдо в газообразно състояние при процес, наречен сублимация.

Течен въглероден диоксид се получава само при налягане над 5,1 бара. Въглеродният диоксид е разтворим във вода, при което той спонтанно се преобразува в H₂CO₃(въглена киселина) и обратно в CO₂. Това се нарича „газиране“, продуктът е „газирана вода“. CO₂ при големи концентрации предизвиква кисел вкус в устата и дразнене на гърлото и носа. Тези ефекти са в резултат на образуването на слаб разтвор на въглена киселина на тези места. Съдържанието на въглероден диоксид във вдишвания въздух или някаква газова смес, е субективният критерий, предизвикващ чувство на задушаване. Човек няма рецептори за недостатъчно съдържание на кислород, което е фаталното.

10. СТАБИЛНОСТ И РЕАКТИВОСПОСОБНОСТ.

10.1. Стабилност.

Продуктът е стабилен при спазване на условията за съхранение.

10.2. Условия, които трябва да се избягват.

Не са известни.

10.3. Материали, които трябва да се избягват (несъвместимост).

Основи, хром, титан, уран.

10.4. Опасни продукти на разпадане.

В присъствие на топлина въглеродния диоксид се разлага до образуване на въглероден оксид и кислород.

11. ТОКСИКОЛОГИЧНА ИНФОРМАЦИЯ.

Ниски концентрации предизвикват рязко нарушение на кръвообращението. Симптомите са главоболие, гадене и повръщане, които могат да доведат до загуба на съзнание.

Няма данни за токсикологични въздействия от този продукт.

12. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОКОЛНАТА СРЕДА.

12.1. Екотоксичност.

Течният въглероден двуокис не е токсичен и не замърсява почвата и водната среда.

Общи данни: Натрупването му в по-големи от нормалните количества в атмосферата води до парников ефект.

12.2. Подвижност.

Виж. 12.1.

12.3.Биоакумулиране.

Продуктът не проявява никакви био-акумулационни свойства.

13. ТРЕТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ.

Не се опитвайте да изпускате остатъчното или неизползваното количество. Върнете бутилката на своя доставчик.

14. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ТРАНСПОРТИРАНЕ.

UN №: 1845

Клас опасни изделия: 22

- Етикетирание ADR:

2.2: Незапалим, нетоксичен газ

- ADR/RID H.I. nr: 20

- Наименование при транспортиране: ТВЪРД ВЪГЛЕРОДЕН ДИОКСИД - SOLID CARBON DIOXIDE

- ADR клас: 2

- ADR/RID код за класификация: 1A

- Указания за опаковане: P200

- Друга транспортна информация:

Сухия лед се транспортира в специални термоизолирани контейнери.

Не го съхранявайте в уплътнени контейнери.

От 1 кг. сух лед ще се образува около 0,5 m3 газ.

- Убедете се, че контейнерите са обезопасени;
- Убедете се, че има достатъчна вентилация;
- Съобразете се с приложените правила.

15. НОРМАТИВНА ИНФОРМАЦИЯ.

Информационният лист за безопасност е изготвен във връзка с изискванията на Регламента REACH, Регламент ЕС 1272/2008 (CLP), стандарти и законодателство в областта на здравето, безопасността и околната среда.

16. ДРУГА ИНФОРМАЦИЯ.

Стандартни текстове предупреждаващи за риска, свързан с използването на опасното химично вещество (R-фрази): Няма

Стандартни текстове даващи съвети за безопасно съхранение и използване на опасното химично вещество (S-фрази):

S9: Съдът да се съхранява на добре проветриво място.

S23: Да не се вдишват парите.

Символ: Няма

моли всички, които използват въглероден диоксид да се запознаят с информационният лист за безопасност и да разберат опасностите от този продукт и информацията за безопасност.

Този документ е предназначен само за указание за правилна и безопасна работа с продукта от служители и клиенти с подходящо обучение. Лицата, получаващи тази информация трябва да направят независима преценка за определяне на пригодността ѝ за конкретната цел.